

Fra: Hanne Skui[Hanne.Skui@helsedir.no]

Dato: 21.08.2017 14:34:57

Til: Odden, Jan Petter

Kopi: ospostmottak@fylkesmannen.no; Postmottak Oslo og Akershus; FMHE Postmottak; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; FMBU Postmottak; Postmottak Vestfold; FMTE Postmottak; FMAV Post; FM Rogaland, Postmottak; Fylkesmannen i Hordaland, *Postmottak; fmmrpost@fylkesmannen.no; FMSF Postmottak; FMST Postmottak; FMNT Postmottak; FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland; fmtrpostmottak; FMFI, Arkiv

Tittel: Svar på diverse spørsmål vdr bruk av advokat ved klage på tvangsmedisinering etter psykisk helsevernloven

---

Til fylkeslege Jan Petter Odden,
Oslo og Akershus

Vi viser til nedenstående epost.

Spørsmålene dine er besvart fortløpende med rød skrift i selve eposten.

Eposten sendes i kopi til øvrige fylkesmannsembeter.

Med vennlig hilsen

Hanne Skui
seniorrådgiver – advokat
Avdeling psykisk helsevern og rus
Helsedirektoratet

Tlf 24 16 32 97

Adresse: Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Fra: Odden, Jan Petter

Sendt: 21. august 2017 08:12

Til: ann.nordal@helsedir.no

Kopi: Anette Mjelde; Odden, Jan Petter

Emne: VS: TVANGSMEDISINERING / ADVOKATER - behov for avklaring

God morgen...

Ny forskrift gir pasienten rett til å få dekket sine advokatutgifter ved klagesaksbehandling av tvangsmedisineringsvedtak. Som regel ved innføring av ny forskrift, vil det være behov for visse avklaringer som dukker opp i etterkant; også i dette tilfellet.

FMOA har møtt følgende utfordringer der vi ønsker veiledning m.h.p. hvordan vi skal følge reglene i praksis:

Koordinering;

1. Hvem kan pålegges det praktiske arbeid med å informere om retten til advokat, kontakte advokaten pasienten har funnet eller blitt tildelt fra KKs lister? Sykehus eller Fylkesmannen?

Sykehuset skal i sitt tvangsmedisineringsvedtak informere om klageretten og om rett til advokat. Dersom sykehuset anvender EPJ-system som har innarbeidet standardmalen fra Hdir og E-helsedirektoratet, vil dette fremgå av selve vedtaket.

Se mal for utforming av vedtak her: <https://ehelse.no/horinger/horing-epj-standard-vedtak-etter-psykisk-helsevernloven>

Kontrollkommisjonen er pålagt å bistå med å finne advokat. Dette kan skje ved at sykehuset henvender seg til KK, som finner advokat. Det kan også skje ved at KK utarbeider og henger opp/distribuerer liste over advokater som er

villig til å ta slike oppdrag, i institusjonen, slik at institusjonen bistår pasienten med å kontakte advokat.

Dersom pasienten allerede har advokat oppnevnt i forbindelse med klage over tvangsvedtak til kontrollkommissjonen, kan institusjonen foreslå for pasienten at han/hun tar kontakt med vedkommende advokat. Dersom vedkommende advokat ikke kan påta seg oppdraget, må den prosedyren som den aktuelle KK/institusjonen har lagt opp til følges, dvs. for eksempel enten kontakte KK eller forelegge liste over aktuelle advokater for pasienten.

2. Må klagebehandlingen vente til advokaten har anledning til å komme f. eks på sykehuset for å delta i samtale mellom Fylkesmannen og pasient?

Dette må være utgangspunktet, og de advokatene som påtar seg slike oppdrag må derfor være i stand til å stille raskt, slik at de både kan bistå pasienten med å utforme klagen, så vel som delta under fylkesmannens møte med pasienten.

3. Etter at klagesaksbehandling er avsluttet velger en del pasienter å ta opp saken på ny med advokat bistand. Skal avgjørelsen som er tilstede settes til side og saken tas opp på ny?

Klage på vedtak som allerede er klagebehandlet, må normalt avvises. Klageorganet kan likevel av eget initiativ velge å ta saken opp på nytt dersom pasienten situasjon har endret seg vesentlig siden første klage ble behandlet, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c). Se også rundskriv IS-2229 pkt. 4.4 -

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/966/Veileder-for-Fylkesmannens-behandling-av-klagesaker-etter-psykisk-helsevernloven-IS-2229.pdf>

4. Veileder for Fylkesmannens behandling av klagesaker etter psykisk helsevernloven opplyser om at saken bør behandles innen 2-3 virkedager etter at saken er kjent for Fylkesmannen. Dette kravet kommer regelmessig i konflikt med pasientens ønske om å bruke advokat, ev en bestemt advokat. Hvilken regel veier tyngst?

Det vises til rundskriv IS-2229 pkt. 3.1.4, der det heter følgende: «Det fremgår av kap. 5.2 at fylkesmannen bør bestrebe seg på å behandle klagen på to-tre virkedager. Når pasienten skal skaffe seg advokat som skal avgi uttalelse i saken, kan dette medføre noe forlenget saksbehandlingstid.»

Se ellers pkt. 2 ovenfor; advokater som påtar seg slik oppdrag må forventes å kunne stille raskt. Dersom det i utgangspunktet er klart at advokaten ikke kan stille til de nødvendige møter innen tidsrammene som er skissert i rundskrivet, bør pasienten - av KK eller sykehuset, avhengig av rutiner - anbefales å velge en annen advokat. I unntakstilfeller kan det være aktuelt å gjennomføre møtet ved at advokaten deltar pr telefon, dersom pasienten ønsker dette og det vurderes forsvarlig av fylkesmannen og advokaten. Det kan for eksempel være aktuelt der advokaten allerede er kjent med pasienten gjennom tidligere bistand til vedkommende i tilsvarende klagesaker og de faktiske forhold fremstår som ganske uendret siden forrige vedtak. Slik telefondeltakelse må ikke gjøres til rutine.

5. Forvaltningsregelverket tilsier at den påklagede (i dette tilfelle sykehuset) skal ta saken (medisineren her) opp til ny vurdering, før den oversendes Fylkesmannen for behandling.

I tilfelle «klage på tvangsmedisinering» går saken rett fra klager til Fylkesmannen for hurtig behandling uten å ha gått om det påklagede sykehuset. Hva er korrekt? Dersom sykehus og advokat skal se på saken en gang til før Fylkesmannen får klagen vil det ta svært lang tid før pasienten ev får medisiner, dersom det er gitt oppsettende virkning. Det kan ha uheldige konsekvenser for pasienter som har rett til forsvarlig behandling.

Spørsmålet er omtalt i rundskriv IS -2229 pkt. 3.1.5: «Dersom klager sender klagen direkte til fylkesmannen (typisk ved tvang uten døgnopphold), må institusjonen få klagen til vurdering, jf. fvl. § 32. Tidshensyn tilsier at fylkesmannen da muntlig opplyser institusjonen om klagen.» I slike tilfeller må institusjonen umiddelbart etter å ha blitt orientert av fylkesmannen, iverksette sine rutiner for å bistå vedkommende pasienten med å komme i kontakt med advokat.

Det gjøres for øvrig oppmerksom på at klage på tvangsmedisineringsvedtak ikke har oppsettende virkning der

pasienten ved utsettelse av behandlingen vil lide alvorlighetskade, jf. psykisk helsevernforordningen § 28 tredje ledd.

De nevnte problemstillingene har resultert i vesentlig økt tidsbruk, og vi håper derfor på en rask veiledning fra Helsedirektoratet. Vi vil tro at de øvrige Fylkesmannsembeter også har samme behov for avklaring.

Svaret på denne eposten blir sendt i kopi til øvrige fylkesmannsembeter.

Vennlig hilsen

Jan Petter Odden
fylkeslege, helseavdelingen

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Direkte +47 22 00 39 01
fmoajod@fylkesmannen.no
www.fmoa.no

